

Aðaluppgávan hjá bløðunum er at vera á varðhaldi fyri fólkastýrinum

— Eg kenni meg sannførdan um, at tað gongur alt ov skjótt tann skeiva vegin og at óheft og djørv blaðfólk meira enn so mong onnur kunnu gera sítt til at venda gongdini, skrivar Halgir Winther Poulsen m. a. í sjónarmiði í dag

Undir yvirskriftini: Latíð okkum brúka skrivi-fræls-ið» hevur Jan Müller, blaðmaður á Sosialinum, bjóðað til orðaskifti um føroysku bløðini.

Min luttøka má vera at greiða frá hvørjar tankar ein lesari, ið ikki hevur nakað beinleiðis tilknýti til nakað av bløðunum, og sum seinastu 10–15 árin hevur lisið so gott sum øll tæy føroysku bløðini hvønn dag, ger sær um hvussu bløðini røkja sína uppgávu í samfelagnum.

Hvør er so hendan uppgáva? Hesin spurningur kann sjálvsagt ikki verða svaraður einýtt, men eftir minum tykki kann í stuttum sigast, at bløðini hava sum aðaluppgávu at vera á varðhaldi fyri fólkastýrinum.

Tað eru tvey orð í yvirskriftini hjá Jan Müller, eg kundi hugsað mær at nert eitt sindur við. Hvat verður meint við, tá hann brukar orðið «okkum»? Er tað blaðmenninir ella lesararnir, t.v.s. veljararnir?

Um tann fyrra möguleikan hevur Jóhann Mortensen skrivað ógvuliga hugvekjandi og eftir minum tykki á ein hátt, ið tiveri er alt ov sjáldan at siggja í føroysku bløðunum. Hann er nevniliga erligur ikki bert tá tað gongur útyvir mótstandaran, men tekur eisini djúpt í egnan barm. Eg eri fullkomiliga samdur við Jóhann, tað ber ikki til í longdini at skriva hálvar sannleikar og heilar lygnir um tó vilt hava at nakar skal taka teg fyri fult. Og tað er júst hesum, ið meg-inparturin av teimum føroysku bløðunum eftirhondin er vorðin meistari í.

Hetta sigi eg ikki fyri at klikkja niður á blaðmenninir og -kvinnurnar. Tey eru uttan iva nógv dugnaligari í meðal enn vanligt var fyrr, men teirra ofta eitt sindur løgna hálvprofessionella støða á einum blaði, ið sum Jóhann ger vart við, í

sjónarmið

Halgir Winther Poulsen, sakførari skrivar:

roynd og veru ikki loyvir teimum at skriva sum tæy vilja, má vera reiðiliga ørkymlandi. Sambært tí sum ein blaðstjóri segði í útvarpinum herfyri var hetta kortini ikki nakað serligt vandamál: Tann blaðmaður, ið ikki treivst, kundi bara fara!

Eftir lesarabrevateiginum at døma taka lesararnir av føroyskum bløðum lut í orðaskift-

ingin fyri at bløðini gera bæði sær sjálvum og lesarunum eina vána tænnastu sum nú er.

Tey nógvu dulnevndu lesarabrevini eru eisini nakað sermerkt fyri føroysk bløð. Eg skal vera tann fyrsti til at viðganga at viðurskiptini eru smá og at tað kann vera neyðugt at loyva fólki at skriva anonymt. Men hetta átti bert at verið galdandi um tæy ikki svina onnur navngivin fólki til. Mangan hevur tú varhugan av at ein stóur partur av hesum lesarabrevum er skrivaður av fólki, ið eru alt annað enn anonymir miðalhampmenn, og tá verður tað heilt ádamligt.

Eg eri ikki heilt greiður yvir hvat Jan meinir við at seta skrivi-frælsið í gásareygu. Formliga, t.v.s. sambært lógini, er eingin ivi í at vit hava fult talu- og skrivifrælsi, ið enn tá verður tryggjað á ymsan hátt.

Eitt er lógin, annað er sjálvsagt veruleikin, tí sum Anatole France segði á sinni: Lógin er rættvis, hon bannar bæði rikum og fátækum at sova á gøtuni!

Hvussu stendur so til við veruligum skrivifrælsi hjá okkum?

Flestu bløðini hjá okkum eru politisk og beinleiðis knýtt at ávisum politiskum flokkum. Hetta setir sjálvandi sín dám á tað sum skrivað verður, og er fyri so vitt

eisini í lagi so leingi tað ræður um politiskar viðmerkingar og metingar. Verri er at bløðini í stóran mun lata teirra politisku støðu hava ávirkan á tíðindaflutningin, sum Jóhann ger vart við.

Sannur og loyvalur tíðindaflutningur er nevniliga ikki einans ein spurningur um hvat verður skrivað og á hvønn hátt tíðindi verða borin. Tað er av minst líka stórum týðningi hvat ikki verður skrivað.

Her tykir mær at blaðfólkini áttu at gjørt meira fyri at vart teirra professionellu støðu, bæði fyri teirra egnu skuld og ikki minst fyri lesarans skuld.

Blaðfólk fylast ofta á tað er so torført at fáa «vanlig» fólki (t.v.s. fólki sum ikki fáast við politikk) at koma við tilfari til bløðini. Er hetta nú so logið, tá hugsað verður um hvussu orðaskiftið í bløðunum mangan gongur fyri seg? Tú hevur varhugan av at tað ikki hevur so nógv at siga hvat verður sagt sum hvørtáð er, ið sigur tað. Er hann í «parti» við tær ella ikki? Eitt ávist blað tykist enn tá at hava spesialiserast seg í at terrorisera øll, ið loyva sær at hava aðra hugsan enn viðkomandi blaðstjóri. Undir tilvikum umstøðum kann ikki roknast við at fólki skulu vera serliga fús at taka alment til orða.

Vit eru nú komin aftur til tað, sum nevnt varð í byrjanini um bløðini og fólkastýrið.

Fólkastýri er nevniliga annað og meira enn tað at seta ein kross fjórða hvørt ár. Í teirri fráluku litlu bókini «Hvad er demokrati» tekur Hal Koch, professari m. a. soleiðis til: «Det er samtalen (dialogen) og den gensidige forståelse og respekt, som er demokratets væsen. Hvor dette glipper, vil man uvægerligt falde tilbage til magtkampen».

Hyggja vit at teimum føroysku bløðunum undir einum (at reiðiliga stórum munurhóast alt er á teimum einstøku bløðunum hevði verið skeiðt at noktað fyri) og spyrja í hvønn mun tæy virka til at fremja samrøðu og tosemi, eri eg bangin fyri at svarið verður, at tæy tvørturimóti styggja fólki, ið hava nakað uppá hjarta, og í alt ov stóran mun medvirka til at varðveita og styrkja ta intoleransu,

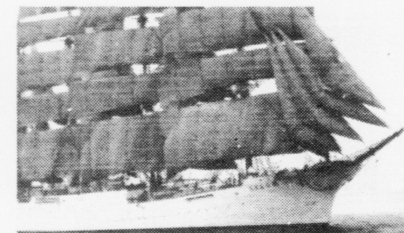
ið tykist at vinda alt meira uppá seg í Føroyum eins og víða um heimin í hesum døgum.

Nú havi eg kanska verið í so atfinningarsamur, men eg kenni meg sannførdan um at tað gongur alt ov skjótt tann skeiva vegin og at óheft og djørv blaðfólk meira enn so mong onnur kunnu gera sítt til at venda gongdini.

Halgir Winther Poulsen

Heimsins størsta seglskip til Havnar

— seglini yvir 4.000 kvadratmetrar

Sedov er 3.648 bruttotons til støddar. Til samanburðar kann nevast, at Smyril og Teistin eru 2.430 tons.

Landsforeningen til Samvirke mellem Danmark og Sovjetunionen hevur fingið í lag vitjanina hjá Sedov í Danmark og Føroyum

Mánadagin 24. august kemur heimsins størsta seglskip á Havnina.

Tað er sovjetiska skúlskipið Sedov, sum kemur higar at vitja. Sedov skal fyrst vitja Danmark í samband við, at tað í ár eru 300 ár síðani, polargranskarin Vitus Bering fæddist í Horsens. Bering gjørdi kanningarferðir fyri russiska zarin.

Sedov er bygd fyri 60 árum síðani sum fyrramastrað bark. Eftir at Sedov í nógv ár hevði virkað sum havrannsóknarskip fekk sovjetiska fiskivinnuráðið hana í 1966. Avgjørt varð at umbygga skipið og brúka tað til útbúgving av yvirmonnum til fiskiflotan.

Nøkur tøl, sum siga nakað um støddina á heimsins størsta seglskipi: Sedov er 117,5 metrar long, 14,6 m. breið og hon stingur 6,3 metrar. Stórmasturin røkkur 58 m. yvir sjóvarmál og skipið hevur 32 segl, tilsamans 4.200 m². Í góðum byri er ferðin 16–17 mil. Sedov hevur eisini ein diesel hjálparmotor uppá 1160 hestar.

Við eru 160 næmingar og manningin telur 70. Um borð eru nýmótans undirvisingarskúli og navigasjonsheli og eitt seglskiparsavn er eisini umborð.

25 av næmingunum hava myndað ein fólkalistahóp. Meðan Sedov liggur í Havn verður møguleiki hjá fólki at sleppa umborð

LÝSING

Umsóknarfreistin til brandmeistarastarvið í Tórshavn er framlongd til 20. august 1981.

Tórshavnar býráð